

Ο Μάρτιος μόλις μπήκε και οι περισσότεροι φοράμε στο χέρι μας το χαρακτηριστικό βραχιολάκι φτιαγμένο από κλωστή. Ο Μάρτης ή Μαρτιά είναι ένα παμπάλαιο...

έθιμο με βαλκανική διασπορά. Πιστεύεται ότι έχει τις ρίζες του στην Αρχαία Ελλάδα και συγκεκριμένα στα Ελευσίνια Μυστήρια, όπου οι μύστες έδεναν μια κλωστή, την Κρόκη, στο δεξί τους χέρι και το αριστερό τους πόδι, όπως παρατηρεί ο λαογράφος Νικόλαος Πολίτης.

Σύμφωνα με το έθιμο την 1η του Μάρτη, οι μητέρες φορούν στον καρπό του χεριού των παιδιών τους ένα βραχιολάκι, φτιαγμένο από στριμμένη άσπρη και κόκκινη κλωστή, τον Μάρτη ή Μαρτιά, για να τα προστατεύει από τον πρώτο ήλιο της άνοιξης, που είναι ιδιαίτερα βλαβερός, σύμφωνα με τις λαϊκές δοξασίες. Ο Μάρτης προφυλάσσει επίσης, όπως πιστεύεται, από τα κουνούπια και τους ψύλλους και ακόμα απομακρύνει τις αρρώστιες και άλλα κακά.

Τον φτιάχνουν την τελευταία μέρα του Φλεβάρη και τον φορούν την πρώτη μέρα του Μάρτη, πριν βγουν από το σπίτι. Σε μερικές περιοχές ο Μάρτης φοριέται στο μεγάλο δάχτυλο του ποδιού σαν δαχτυλίδι για να μην σκοντάφτει ο κάτοχός του. Το βραχιολάκι αυτό το βγάζουν στο τέλος του μήνα ή το αφήνουν πάνω στις τριανταφυλλίες όταν δουν το πρώτο χελιδόνι, για να τον πάρουν τα πουλιά και να χτίσουν τη φωλιά τους ή το καίνε με το αναστάσιμο φως του Πάσχα.

Η Χριστιανική Εκκλησία δια του Ιωάννου του Χρυσοστόμου θεωρεί το έθιμο ειδωλολατρικό ήδη από το 5ο αιώνα.

Ο «Μάρτης» στα Βαλκάνια

Το έθιμο του Μάρτη γιορτάζεται ίδιο και απaráλλαχτο στα Σκόπια με την ονομασία Μάρτινκα και στην Αλβανία ως Βερόρε. Οι κάτοικοι των δυο γειτονικών μας

χωρών φορούν βραχιόλια από κόκκινη και άσπρη κλωστή για να μην τους «πιάσει» ο ήλιος, τα οποία και βγάζουν στα τέλη του μήνα ή όταν δουν το πρώτο χελιδόνι. Άλλοι πάλι, δένουν τον Μάρτη σε κάποιο καρποφόρο δέντρο, ώστε να του χαρίσουν ανθοφορία, ενώ μερικοί τον τοποθετούν κάτω από μια πέτρα κι αν την επόμενη ημέρα βρουν δίπλα της ένα σκουλήκι, σημαίνει ότι η υπόλοιπη χρονιά θα είναι πολύ καλή.

Τηρώντας παραδόσεις και έθιμα αιώνων, οι Βούλγαροι, την πρώτη ημέρα του Μάρτη, φορούν στο πέτο τους στολίδια φτιαγμένα από άσπρες και κόκκινες κλωστές που αποκαλούνται Μαρτενίτσα.

Σε ορισμένες περιοχές της Βουλγαρίας, οι κάτοικοι τοποθετούν έξω από τα σπίτια τους ένα κομμάτι κόκκινου υφάσματος για να μην τους «κάψει η γιαγιά Μάρτα» (Μπάμπα Μάρτα, στα βουλγαρικά), που είναι η θηλυκή προσωποποίηση του μήνα Μάρτη. Η Μαρτενίτσα λειτουργεί στη συνείδηση του βουλγαρικού λαού ως φυλαχτό, το οποίο μάλιστα είθισται να προσφέρεται ως δώρο μεταξύ των μελών της οικογένειας, συνοδευόμενο από ευχές για υγεία και ευημερία επισημαίνει το sansimera.gr.

Το ασπροκόκκινο στολίδι της 1ης του Μάρτη φέρει στα ρουμανικά την ονομασία Μαρτιζόρ. Η κόκκινη κλωστή συμβολίζει την αγάπη για το ωραίο και η άσπρη την αγνότητα του φυτού χιονόφιλος, που ανθίζει τον Μάρτιο και είναι στενά συνδεδεμένο με αρκετά έθιμα και παραδόσεις της Ρουμανίας. Σύμφωνα με την μυθολογία, ο Θεός -Ήλιος μεταμορφώθηκε σε νεαρό άνδρα και κατέβηκε στη Γη για να πάρει μέρος σε μια γιορτή. Τον απήγαγε, όμως, ένας δράκος, με αποτέλεσμα να χαθεί και να βυθιστεί ο κόσμος στο σκοτάδι.

Μια ημέρα ένας νεαρός, μαζί με τους συντρόφους του σκότωσε τον δράκο και απελευθέρωσε τον Ήλιο, φέροντας την άνοιξη. Ο νεαρός έχασε τη ζωή του και το αίμα του -λέει ο μύθος- έβαψε κόκκινο το χιόνι. Από τότε, συνηθίζεται την 1η του Μάρτη όλοι οι νεαροί να πλέκουν το «Μαρτισόρ», με κόκκινη κλωστή που συμβολίζει το αίμα του νεαρού άνδρα και την αγάπη προς τη θυσία και άσπρη που συμβολίζει την αγνότητα.